

1. Obec: Nový Bydžov	2. Okres: Hradec Králové	Hodnota	Zachování	Využití
Osada: Nový Bydžov				

EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ PAMÁTKY

3. Kraj:

4. Pořadové číslo:

6074Identifikační snímek
památky
formátu 6x6 cm

5. Název (označení) památky:

Jiráskovo divadlo

7. Ochranné pásmo:

MPZ

6. Bližší označení umístění památky:

čtvrť: čp. **562**

ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.:

Jiráskova 46

8. Vlastník (správce, trvalý uživatel):

město Nový Bydžov

9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby):

Původně jednopatrová /na jižní straně ve svažujícím se terénu dvoupatrová/ budova ve tvaru L sloužící jako hostinec, byla přestavěna na divadlo. Nachází se v JV části MPZ na její hranici. Půdorys nové budovy byl obdélník, na V kopírující zřezující se pozemek. Na zúženém konci tak vzniklo nároží. Nová budova měla o jedno patro více, tzn. že na severním průčelí byla dvoupatrová, na jižním, do Klicperovy ul. třípatrová. Na Z budova přiléhá k budově školy. Před severním průčelím je na vysokém podstavci ve tvaru v životní velikosti socha A. Jiráska od K. Samohrda. Socha zde byla umístěna r. 1933.

Exteriér:

Severní průčelí: Před rovné původní průčelí byl při přestavbě r. 1924 přistavěn přízemní vestibul se sloupy podepřenou galerií, která měla balustrádové zábradlí. Dnes je přístavba dozděna na celou výšku budovy. Přístavba má rovnou střechu. V průčelí přístavby je v prostřední části mírný rizalit zakončený zvýšenou atikou. Budoucí vstupy a velké prosklené plochy jsou zakryty vlnitým plechem. Přístavba není omítnuta. Z původní fasády se zachovala pouze malá část s bočním vstupem. Tato část má 4 okenní osy a je zde rozpoznat původní členění fasády. Boční vstup v rohu u nové přístavby je

10. Časové, slohové a autorské určení:

konec 19. stol. - arch. A. Turek - novorenesanční /hostinec/
1924 - arch. O. Liška - divadlo - přístavba slohové galerie
s balustrádou (na severním průčelí)

11. Památkové movité zařízení:

12. Zhodnocení památky a zdůvodnění ochrany: Historicky nejvýznamější místo MPZ. Na vyvýšeném místě v JV části velkého novobydžovského čtverce ve středověku stával panský dům, tzv. hrad. Později zde stál hostinec, který byl přestavěn na divadlo.	15. Odkaz na literaturu:
13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření: fasády narušeny, interiéry neudržované	16. Odkaz na fotografickou dokumentaci:
14. Dřívější i současný způsob využití a příp. návrhy opatření: dříve hostinec, 1904 - využíván jako divadlo, nyní divadlo - v současnosti probíhá rozsáhlá rekonstrukce.	17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci:
20. Poznámky, záznamy změn a doplňků:	18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis): Ing. Adámková - leden 1999
	19. Záznam doplňkových listů:

1. Obec:	2. Okres:	Hodnota	Zachování	Využití
Osada:				

Doplňkový list kulturní památky

3. Kraj:

4. Poř. číslo:

6074

Název (označení) památky (čp., čtvrtí apod.):

zakryt stříškou podepřenou sloupy. Prostor od zdi ke sloupu je vyzděn. Vstupní dveře jsou dvoukřídle, výplňové. Nad stříškou v ose dveří je zachován trojúhelníkový profilový fronton. Fasáda přízemí je po celém zbývajícím obvodu zdobená profilovanou pásovou bosáží. Vždy se střídá jeden pás bosáže v hladké omítce a pás v omítce se strukturou. Okna v přízemí i patře jsou obdélníková, novodobá, členěná v dolní třetině poutcem. Kolem oken jsou šambrány, provedené jako ploché sloupy na podokenní římsě nesené konzolami, zakončené klenákem, nad nímž je rovná profilovaná římsa zespoďu zdobená kapkami. Vlys pod římsou je vyplněn zjednodušenými triglify s metopami. Fasáda mezi okny v patře je hladká. Okna jsou opět lemována šambránami, zjednodušenými oproti přízemí. Nad šambránami je střídavě segmentový nebo trojúhelníkový fronton na konzolkách. Korunová římsa je bohatě profilovaná zakončená zubořezem. Nároží je zdobeno bosáží.

Východní průčelí: Je zalomeno a tvoří ho část o 3 okenních osách a nároží s 1 osou. Delší strana průčelí se nachází ve svažujícím se terénu a proto zde v přízemí postupně přibývá další podlaží. Fasáda má poslední osu k nároží mírně vystouplou a pod oknem, které je zde již v 1. patře je v omítce naznačen vstup lemovaný šambránou s klenákem. Štukové prvky fasády jsou zde stejné jako zachované části fasády v severním průčelí. Nároží je již 3. patrové, v prvním patře zdůrazněné arkýřem na bohatě zdobených konzolách. Arkýř má na každou stranu okenní otvor, ale ty nejsou zaskleny, takže zde vzniká balkónek. Fasáda arkýře má opakující se štukové prvky použité v přízemí severní fasády. Okno v přízemí je menší než okna v patrech, je obdélníkové, novodobé bez členění. Okno ve druhém patře má trojúhelníkový fronton. V okenní ose nad římsou na střeše je velký vikýř s kruhovým okénkem lemovaným bohatě profilovanou šambránou. Vikýř je zakončen trojúhelníkovým frontonem, na bocích jsou voluty. Bosáž z parteru zde na S straně pokračuje, takže je na obou nižších patrech. Pouze nejvyšší patro má hladkou fasádu, na nároží zdobenou bosáží.

Jižní průčelí: je členěno na tři části a po celé délce je třípatrové na rozdíl od severního. První má 6 okenních os, z toho první vpravo je opět mírně vystouplá a lemovaná bosáží na celou výšku budovy. Přízemí i první patro jsou opět zdobeny pásovou bosáží. Okna v přízemí jsou menší, obdélníková, novodobá bez členění. V poslední 6. ose je místo okna vstup s dvoukřídlovými dveřmi. Šambrána kolem dveří a sousedního okna je zakončena klenákem ve štuku. Toto provedení původně zřejmě bylo i u ostatních oken v přízemí. Okna v patře jsou opět zdobena stejně jako na dalších stranách fasády /šambrány na konzolkách, rovná římsa s metopami a triglify, atd./ Okno ve 4. ose je zřejmě jediné původní. Je dřevěné dvoukřídle, v horní třetině dělené poutcem, dolní křídla jsou dělena na dvě tabulky. Za oknem je vidět novodobé dozdivky s vloženým malým oknem. Na fasádě k ustupující části budovy jsou ve dvou horních patrech vložena úzká obdélníková okénka. Střední část fasády je ustupující, je 3. osá. Všechna okna jsou zazděná. Pouze v krajním okně vpravo ve druhém patře je zachován okenní rám. V sousedním okně je dozdivka z cihel neomítnuta a lícuje s obvodovou zdí. Ostatní okna jsou provedena ve štuku se všemi plastickými prvky jako na ostatních fasádách. V přízemí je ustupující část vyplněna násypem s kamennou zídou, zakončenou zábradlím. Poslední vystupující část je bez oken, je

1. Obec:	2. Okres:	Hodnota	Zachování	Využití
Osada:				

Doplňkový list kulturní památky

3. Kraj:

4. Poř. číslo:

6074

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

mírně zvýšená /je zde jeviště/. Bosáž i korunní římsa zde obíhají ve stejné profilaci jako na předchozích částech. Pouze na zdi ke škole již nejsou žádné plastické prvky, je zde hladká omítka. V přízemí opticky pokračuje opěrná zídka, je provedena z kamenných bloků. Je zde pískovcové ostění dveří a malého okénka, které jsou zazděny neomítnutými cihlami. Nad nimi v bosované části také dva malé otvory v pískovcových ostěních. Celá fasáda je ve dvou odstínech tmavšího okru. Střecha celé budovy je sedlová na nároží zvalbená. V místech divadelního sálu, kde je ustupující fasáda, je střecha přerušena atikami. Na střeše jsou hliníkové šablony červeně natřeny.

Interiér:

V interiérech proběhlo několik zásadních stavebních úprav, které si vyžádal provoz divadla. Největší při přestavbě r. 1924. Přízemí: Hlavní vstup je na severním průčelí. Vstup je krátkou chodbou po jejíchž stranách je vlevo šatna pro návštěvníky a vpravo hygienické místnosti. Kolmo na vstup téměř po celé délce hlediště je foyer. Z foyeru je třemi dvoukřídlými dveřmi přístup do hlediště. Napravo od hlediště je jeviště na které navazují šatny herců a sklad kulis. Na opačné straně hlediště je chodba s bočním vstupem a malým sálem.

1. patro: Přístup je po schodišti, které je v přestavbě z r. 1924, v její levé části. V prostoru sálu je do poloviny galerie. Lože vybíhají po bočních stranách až do dvou třetin sálu a jsou zakončeny oblouky. V prostoru jeviště pokračuje otevřený prostor pro divadelní techniku až do půdního prostoru. Na protější straně navazuje na galerii šatna pro návštěvníky. Vedle je chodba, kterou se přijde do několika dalších místností. Nad prostorem foyeru byl původně balkon. Nyní je prostor vyzděn na výšku celého nového patra, takže zde vznikají další prostory. V prostoru hlavního sálu je strop lemován bohatě profilovanou římsou. Interiér divadla je zdoben typickou výmalbou ze 70. let.